

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politični i
kulturni tjednik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevei, 1925. december 27.

Broj 51. Szám.

Mér na zemli!

Znôva szmo prisli do ôszvetka toga nájznamenitësega szvétka cslovecsa 'zivlënja, ki nász i v denésnyoj dôbi szpomína na tiszta potreba, kak je i 'zelënje bilô nigdasnyega národa pred dvejzero létmi, ôszvetek trôsta, rodjenjá dnéva ôszvetek toga Resitela, ki sze je porôdo i prisao po bo'zoy vóli na razvúzdani szvét, naj resí lúdsztvo, trpécsi národ. Té dén je znameniti, porôdo sze i prisao Resitel, pred dvejzero létmi i té dén sze veli Bo'zics.

Nasa vezdásnya dôba nász preci szpomína na pred dvejzero létmi 'zivôcsi národ. Vezdásnyega pokolënja 'zitka sztáva nê ka bi sze zbôgsala, nego sze dén od dnéva pohüjsáva Tiszti naglásani i doprineseni mér na zemli, ki je prisao z rodjenjom toga zvelicsitela, je prehênjao. Denésnye dôbe ravnitelov môcs nad národom je presztôpilo vsze mere, ki bi bilé escse i za dobrobit národa, vr'zeni szmo nazáj v dôbo lúdsztva mantránya, v dôbo pred rodjenjom Resitela. I csirávno ka je denésnyega vrëmena mantránye i krví 'zelnoszt nê na raztrganye lúdi z divjov 'zivinov bazírana, vendar sze pa nájdejo szredsztva drúgi prilik, pri steri cslovecsa krv, mozgé i 'zivot szploj vničiti szo mogôcsi.

Pred dvejzero létmi je bûo glasen: *mér na zemli*. Pôsztao je tûdi mér szvoje dôbe, vendar pa je drúgo pítanye, ali ga mámo tûdi i dnesz? Stiri lêta je trpelo krví prelejávanya groznoszt, med sterim szo tûdi naglásali „vekivecsen mér“ ali szmo ga rêszan zadobili? Preteklo je 'ze tûdi szedem lét po tom krviprelejávanyi, i csirávno od tiszto ga vrëmena naprê sze tûdi naglása szvetoven mér, — gde ga vídi, nájde i csúti zemelszki cslovek? Vsze té recsí szo nê po isztini glásene, kak je bilô tô pred dvejzero létmi, té glász je szamo zapelivoszti glász. Gde je mér, ki ga naglásajo, csi med grmlence stükôv, prászkanyom masinszki pûks scséjo delati i naglásajo mér? Ali bi mogao bidti tô te isztinszki mér, gda 'ze szédmo leto obdr'závajo rázne konferencije i dônok denésnyi bo'zics je izda pun 'zaloszti, csaren, zemla od krvi rudécsa, tam v afriki?

Dokecs voditelsztvo denésnyega národa na tô právo pôtnesztôpi, dokecs nezavzeme tiszti sztális, ka vszáki cslovek ednáko pravico má do 'zivlënja, tecsasz méra kakstécs bôdo ga naglásali, na etom szvéti nemre bidti. Pacifizem, imperIALIZEM, zvëza národov i drúge približne vsze konferencije ja neresíjo szvétá od tiszti té'zkôcs, v steri národ dnesz 'ziveti more. Vsze tô je mogôcse li zacsaszno vrásztvo, z naszilsztvom. Ali tá práva dûsna-

vész, ki csloveka v 'zivlenyszki potáj pelati more v pobo'znoszt, ki je cslovecsa morála, tá, tá je ta edína pôtn do méra. Denésnyi národ pa rávno tô pôtn vzeme to najmenye za naprêdka pôtn i za pôtni kazácsa, ka je pa napácsno. Csi sze vu toj miszli vszi národ, escse bole pa voditelje zdrúžiti scséjo, je tá rávna pôtn do vekivecsnoga méra odprêta, bode „mér na zemli“ isztinszki mér. docsákamo sze isztine i pravice Bo'zicsa.

káj pobrigali, je vszákomí dr'závni písmonosa na dom prineszao písma. Tô je tak tûdi vrédi i od kultorne dr'zave pricsakúvati drúgo niti nemreme.

V zádnyem csaszi sze pa csújejo glászi, ka bi praj z namenjavanim reducéranyom dr'závni uradnikov sze reducéráli tûdi i vesznicski písmonosi i bi tak vesznice dúzne bilé z szvojimi od veszníc plácsanímí lúdmí dati nosziti písma i to tak kak je bilô tô predtisztim, i kak je escse i v tiszti obcsinaj gde szo natô nikse brige ne meli, sterim je vszedno bilô ali písma v pridôcsem dnévi dobijo ali pa za edem meszec kak v A'ziji.

Zavolo toga nemremo obdúžiti vláde, ki je v tomtáli edini vîsesnyi faktor, vendar nyê pa pripíszati moremo tô najvékso szlaboszt, gda niti telko morálne dúznoszt necsúti za vesznicski národ, ka bi nyemi tô edno malenkoszt privôcsila. Csi jestejo agilni postni voditelje, ki prazmijo kulturno potrebo i naprêdek lúdsztvo tûdi i v dobroj funkciji poste, te sze direkcije naj tûdi zavzema-jo za tô dugoványe i razlôžijo na kompetentnom meszti, ka je tûdi i vesznicskomi národí potreba szelszka dosztáva poste, ár tûdi i té szo dr'závláni taksi, kak varasanci, sterim sze nemre odtégnoti tiszto, ka je v ednoj kulturnoj dr'závi potrebo.

Narodna i demokratszna vláda sze imenúje nasa vláda, tak cstémo dosztakrát. Csi sze tak imenúje, te moremo pítati postnôga ministra, jeli vesznicski národ je nê národ, szamo varaski? Ali vesznice szamo plácsati morejo dávek z steroga naj varasanci vsze dobrote v'zívajo? Kak pride vesznicski národ dotoga, ka bi od szvétá nikaj nebi szmeo znati, pôtom z dr'závnimi ordonanci dosztávlani dnévi novín i zakaj bi mogao napríliko z-M. Sobote szilno vážno písma. Vucsogomilincsar szamo na ôszmi dén dodíti vrôke, gda je 'ze z dvema dnévoma zamújeno dugoványe stero vszebúje! Ali mo sze vuvszem táli balkanizérali?

Csúdna szo dela i potá 'zivlënja!

Veszélílo nász je vsze Prekmurce — szvojecsaszno — ka szmo — nê malo z nasimi trúdami — zbojûvali edno pôrgarszko (mescsanszko) sôlo. Escse i bole nász je pa veszelílo, ka szmo po zaszedbi dôbili tûdi i gimnázijo. Témvêkse je pa bilô razburkanye, gda szo nam nigdasnyo pôrgarszko sôlo tá zabíkszali i escse v vékse, gda szmo csúli, ka je gimnázija reducérana na ní'ziso gimnázijo. Persze ka dijaki, ki szo vcsenyá zacsno i sze dale vcsiti namenjavali, szo mogli odíti v drúgi krájov sôle, dalecs na nepotrebne sztroske sztarisov, ki csi bi tô znali, bi dece niti vcsiti nê dali. Na i glejte csúdo! Szkoro ka je pô leta solszkoga preteklo, je sészti zlocs (razred) gimnázije znôvics odprêti, ka vecs nôve vucsílszke mocsí imenúvane. Ali de prinasz vszígdr tak brezglávno slo?

A volt montenegrói miniszterelnököt vádolják Markovics Vukasin büntársai.

Hétfôn kezdte meg a cetinjei törvényszék dr. Markovics Vukasin volt képviselő bandája másik részének felelősségrevonását. A rablóbanda vádlottait tudvalevőleg két csoportba osztották és az első csoport fölött a bíróság már kimondta az ítéletet. A jelenleg bíróság előtt álló csoportban huszonhárom vádlott van, akiket huszonhét rendbeli gyilkossággal, hatrendbeli súlyos testi sértéssel és hatvankét más büncselekménnyel vádolnak.

Az első tárgyalási nap legérdekesebb eseménye Kustutics Györgye vádlott vallomása volt, aki védekezésben politikai térre akarta terelni az

ügyet. Azt állította, hogy Markovics Vukasin bandájának az volt a célja, hogy Montenegro függetlenségét visszaállítsák és ezt az akciót Olaszország is támogatta. Kijelentette a vádlott, hogy az egész akció szellemi vezére Plamenac Jovan volt montenegrói miniszterelnök és méltatlankodva jelentette ki, hogy nem igazságos, hogy a banda tagjait felelősségre vonják ugyanakkor, amikor Plamenac, a főbűnös Beográdban szabadon jár, politizál, sőt miniszteri nyugdíjat is élvez.

A tárgyalás valószínűleg néhány hétig fog tartani.

A magyar kormány megigérte a népszövetségnek a numerus clausus-törvény visszavonását.

A népszövetség szombati ülésén a magyarországi numerus clausus-törvény tárgyalása során Mello Franco előadó előterjesztette javaslatát

— Jelentésemet — mondotta — a tanács elé terjesztett írásos adatoknak és a magyar kormánydelegátus felvilágosításainak át tanulmányozása után teszem meg. A népszövetségi tanácsnak most afölőlött kellene döntenie hogy a numerus clausus-törvény jogi szempontból összefér-e a trianoni békeszerződés rendelkezéseivel. Tekintettel arra, hogy a magyar kormány képví-

selője kijelentette, hogy a numerus clausus-törvényt a magyar kormány csak kivéve és dimeneti intézkedésnek tekinti, azt indítványozom, hogy a jogi kérdést ezuttál nem tesszük fel. A magyar kormány ígértét, hogy a jelenlegi szociális helyzet megváltozásával a numerus clausus-törvényt is megváltoztatja honoráljuk azzal, hogy a népszövetségi tanács tartózkodjon most ebben a kérdésben a döntéstől.

Az indítványt a népszövetségi tanács egyhangulag elfogadta.

Megkezdődött a kommunista Internacionálé moszkvai kongresszusa.

A kommunista internacionálé 14-ik kongresszusa pénteken nyílt meg. Az első ülés csak formásággal telt el, jelentéseket olvastak föl, de még nem történt az összeütközés, amely elmaradhatatlan, mert Trockij hívei meg akarnak mérkőzni a mostani vezetőséggel.

A legnagyobb vitára két jelentés tárgyalása kapcsán van kilátás, az egyik az állami kapitalizmus megszervezéséről szól, a másik a parasztnép megnyerésének módzatairól a kommunizmus számára.

A kongresszuson rendkívül viharos összetűzésekre van kilátás, mert mindkét csoport meg fogja feszíteni minden erejét, hogy győztesen kerüljön ki a harcból.

Je vsze mogôcse?!

Postna dosztáva po vesznicaj je v Prekmurji v zádnyem vrëmeni z'e rêszan preci dobro bila vpelana, tak, ka gde szo sze prebiválci kolics-

Rédni lêtni gyûlës

„Kmetiszke drûzbe za Slovenijo“ v Ljubljani.

V csetrtek t. m. 17-ga je mēla centrāla nasega kmētskoga drûstva rēdni lêtni gyûlës, na sterom je tûdi i nasa filialka v M. Soboti bīla zasztōpana po delegātaj gg. Josa Samec szrez. veter. i Stevan Kûhar z Markisavci. (G. Franc Vlaj z Predanovec kak trētji delegāt, je za volo betega nē mogao idti.) Navzōcsi je bilō navkûper okōli 300 delegātov z-cele Slovenije.

Doszta od toga gyûlësā nemremo praviti, poszebnō pa mī prekmurszki delegāti nē, ki szmo sztrokovni (szak) organizācij tāksemi vodjenyē nē vajeni. Mī szmo pri privēsem drûstvi vseni bilī natō, ka csi szmo prisli na pogovārjanye ali gyûlës, szmo szi kaj sztvárnoga pogûcsali, kak sze tō godī tûdi zdā pri nasoj podrûznici v M. Soboti, nē pa ka bi znamenitoszt organizācije v politiko dāli vtecsiti. Vidli szmo pa, ka natom meszti omēniti moremo, ka je centrāla nase organizācije nē posztāvlēna v szlûzbo szvojl kotrīg potrēbam, nego v szlûzbo politicsni cirkszov i oszobni ambicij. Tō pa mī Prekmurci nājglobse obszōdimō i nam je dāni temelj za premislāvanye, ka māmō csiniti v bodōcse, csi sze escse ednōk oszvedocsimo od k tāksemi deli szlicsne, boleповēdano 'zalosztnē prigode.

Nevtajīvo je oszvedocseno, ka szo politiko v drûzbo nisteri klerikalci prineszli, kī szo szi prisesztnē mōcsi terēn na pōli kmētskoga drûstva steli pripravitī. Csīszto sze je dokāzalo tō z-dela pretecseni dvē lēt, gda je pod klerikalszki vladanyom kler-

ikalaszki komiszar dr'zao diktaturo nad drûstvom i pod sterim je drûstvo telko zgûbicska melo.

Bivsi komissār drûzbe dr. Jarc vp. professor (klerikalec) je provokirao, da sze drûzbe 1923 i 24-ga leta kēp razcsīszti, ka sze je na racsun klerikālcov, toda dr. Jarca tûdi zgōdilo. Delegati szo z nājvéksim razburkanyom vzēli naznānye tō neposteno delo, mī Prekmurci pa cēlo drûzbe delo i tō zavolo politizēranya drûzbe, kak sztrokovne organizācije.

Cēli gyûlës je bûo interesanten, kak politicsni gyûlës, 'zalosztnē pa, ár je nē bûo pameten, tōda sztrokovni. Národni poszlanec Žebot (klerikalec) je tûdi razprēsztro z szvojm uezszimpatīcsnim nasztōpom nyega znāno ponyāvo politicsne demagogije,

ka je pa szamo nyemi vpiszati na rovās i je tûdi fiasko vadlûvao. Za národa dobrobit je nē gucsao i vérsztvenoga pītanya dugovānye resāvati nyemi je politicsna demagogia nē dopûszīla.

Prekmurszki predlogi szo vpostûvani bilī (nisterni), ali ka bi pametne ideje na vrszto prisle i bi sze debatirale, odtoga je gucsa nē bilo. Ja zakaj je pa te nasa prikapcsenoszt? Sto sze je zavzeo za nase predloge? Kak je viditi mī szamosztjōno rávno telko lēko doszēgnemo, csi nē vecs, kak pōtom centrale, i csi v drûzbi nebōde do drûgoga leta depolitizācije i nedobī Prekmurje edonga delegāta v glávni odbor, tē je pōt do Prekmurszke szamosztjōne drûzbe odprēta i gyûsna. Vō z politov z-drûzbe!

Mussolini sulyos beteg.

Mussolini miniszterelnök máj-ban sulyosan megbetegedett és valószínűleg hamarosan kénytelen lesz magát orvosi műtétnek alávetni.

A miniszterelnök betegsége már régebbi keletű; a háború alatt támadt meg először. A kezelőorvosai már többször kérték, hogy engedje magát megoperáltatni, egy konzilium sürgős-

nek találta is az operációt, Mussolini azonban halogatja, mert attól fél, hogyha nem láthatja el hetekig a kormányzás teendőit, esetleg zavarok merülnek föl.

Mussolini különben elhatározta, hogy a karácsonyi ünnepeket Milánóban fogja tölteni.

A belügyminiszter a kuluk ellen.

Két éve már annak, hogy a vajdasági képviselők szívós küzdelmet folytattak a kuluk ellen, amely alatt az állami utaknak közmunkaerő utján való javítását és állandó jókarbantartását kell érteni. A hónapokon keresztül folytatott tartós küzdelem végül is eredménnyel járt és az egyik tizenkettő-törvény által létesített kulukot meg is szüntette a kormány az állami utakra.

Az építésügyi miniszteriumba legutóbb jelentések érkeztek arról, hogy

a kuluk egyes ambiciozus hatóságok jóvoltából még mindig fennáll, éppen ezért az építésügyi minisztérium a jelentéseket áttette a belügyminisztériumhoz, kérve a belügyminisztert, hogy az alája rendelt hatóságokat figyelmeztesse arra, hogy az állami utak építésére és javítására nem szabad többé közmunkaerőt kirendelni és felhasználni.

A belügyminisztérium most rendeletet bocsájtott ki, amelyben a törvényhatóságokat figyelmezteti arra, hogy az állami utakra a kuluk megszűnt,

illetőleg közmunkaerőt csak községi és megyei utak javításánál szabad felhasználni. A rendelet szerint állami utaknak kuluk utján való fenntartása csak akkor lehetséges, ha a városok és községek lakói képviselőtestületük útján azt önként vállalják. A rendelet már megérkezett a szombori és becskerekli alispáni hivatalokba.

Oroszország

hajlandó a leszerelésről tárgyalni.

Csicserin orosz népbiztos Párizsból való elutazása előtt kijelentette francia barátai előtt, hogy Oroszország szívesen vesz részt a Népszövetség leszerelési bizottságának munkájában, ha a bizottság Svájcban kívül fog ülésezni. Oroszország ugyanis Worowszky meggyilkolása és a gyilkos felmentése után elhatározta, hogy többé svájci területen nemzetközi tanácskozásokban nem vesz részt. Oroszország ezt az álláspontját a Népszövetség leszerelési bizottságának meghívójára adandó válaszában is ki fogja emelni.

Másfélmillió a munkanélküli Németországban.

A németországi munkanélküliek száma november második felében 41 százalékkal emelkedett úgy, hogy a munkanélküli segélyre szorulóak száma közel egy és félmillió, a munkanélküliek hozzátartozóival együtt.

A munkanélküliség ijesztő száma következtében a kormány zavargásoktól tart és Gessler hadügyminiszter kérdést intézett a tartományok kormányaihoz, nem tartják-e szükségesnek esetleges zavarok megelőzése céljából az ostromállapot kiáltását. Miután a tartományok kormányai a helyzetet nem látják oly súlyosnak, a birodalmi kormány e tervtől elállt.

Tekintetes Konyáry István ur.

Irta: V. A.

(Polytatás.)

Pista ellovagol. Akkor a tekintetes ur kikeresi az almárimból ócska fekete attiláját, mely nem volt már rajta legalább tíz esztendeje. Kissé megfakult biz az, meg a moly is megrágtá egy kicsit, hanem azért, ha jól kikéféli a Jóska, tisztességes öltözet az még most is.

— A zsirfoltot is vedd ki a könyökről, Jóska fiam.

Ugy hozza be Jóska tisztán s a tekintetes ur felölti magára. Reszkető ujjai nehezen boldogulnak a gombokkal, de végre mégis csak begombolkozik s utnak indul. Egész falu bámulva néz utána, hogy hová megy.

Látják, hogy befordul a sárga kastély udvarára és akkor még jobban bámulnak. Mit keres itt Konyáry István tekintetes ur?

A kastélybeli cselédek is bámulnak s azon töprengnek: vajon mit ke-

reshet itt? A komorna még elég jókor figyelmeszteteti az inast, hogy az isten szerelméért be ne bocsássa azt az embert, mert majd meglátják, hogy valami nagy szerencsétlenség lesz belőle.

Valóban oly gyanusnak látszik a kopott öreg ember, a ki még eddig soha be nem tette lábát ezen a gyűlölt küszöbön. Nem titok, hallották fenyegetőzni gyakran, hogy majd elérkezik egyszer a leszámolás napja. Az a lázas izgatottság, mely rögtön meglátszik rajta, nem jót jelent. A terász lépcsői előtt megáll, mintha habozna, bemenjen-e, vagy inkább visszaforduljon? Arca majd elsápad, majd lángpirossá válik. Földre sötött szemekkel erősen küszködik magában.

Most szőke leányfej hajlik ki az egyik ablakon. Csak egy pillanatig látható, aztán ismét visszahúzódik, de úgy látszik, mintha szép szemeinek nyájas fényét visszahagyná s fű, virág, föld és levegő, minden reszesülne belőle.

Még a kastély rideg sárga falai is barátságosabb színt öltenek egyszerre.

Az öreg ember mosolyog.

— Átkozott fattyuja, — ugyan ki tudta magának választani!

Konyáry István ur eltűntödik rajta egy darabig. Már az igaz, hogy szép virágszál, gondolja magában, az ember szívesen menyének fogadhatja, csak ne származott volna ebből az utálatos fajból. Nem esik könnyen, hogy Konyáry István ur maga jöjjön ide mint kérő, s rokonságot kössön azokkal, a kik kifosztották ősi birtokából. De hisz a lány szegény, nem tehet arról, ő ártatlan.

Persze hogy ártatlan. Hanem azért mégis szégyen, hogy a Konyáry familia összeházasodik ilyen jöttment bitangokkal. Ugy rémlik István urnak, mintha atyja kikelne a sirból s fenyegetőleg emelné fel kezét. Hideg borzadás fut át Konyáry István hátán. Hanem a következő pillanatban még egyszer megjelenik az ablaknál az a szép szőke leányfej s Konyáry István ur most már nem haboz tovább. Hirtelen fölmege a lépcsőn.

Az inas utját állja. A nagyságos ur nincs itthon. Az öreg nemesember

azonban makacs és erőnek erejével be akar menni.

— De ha mondom, hogy nincs itthon a nagyságos ur, — utasítja el a tolakodót az inas.

— Majd megnézem magam — viszonozza Konyáry István ur s egyenest az ajtónak tart.

És amint megegyeszer elejébe áll az inas, az öreg ur fölemeli botját:

— Elpusztulj előlem vagy leültek mint a kutyát!

A zajra kinyílik az ajtó a kilép maga a kastély ura. A félhomályban hirtelen nem lát egyebet, csak egy idegen embert, a ki az inással dulakodik.

— Mit akar? Micsoda szemtelenség ez? — rivall rá a kastély ura.

Hanem a következő percben megismeri Konyáry Istvánt.

— Bocsánat — szól akkor hidegen, boszankodását nem bírván még akkor elfojtani. — Mivel szolgálhatok?

(Polyt. köv.)

Krisztus születése.

I.

Ott járok fönn, a fehérbe öltözött magas hegyormokon, — képzeletben — a csudák és nagy-szerű történések idejében.

Éj van. Megdermedten némán és nagyszerűen állnak a büszke magaslatok; csucai gyémántnál ragyogóbb diszes koronával vannak övezve. Az ötvös, a ki e koronát készítette, nagy és hatalmas művész, mindeneknél nagyobb: a *mindenható Isten maga!*

Finom szálú fehér-hótűkristályokból szőtt csillagkorona ez, mely az éj homályában is szikrázva pompázik.

Alattam a messze végtelenbe nyúló örökké nyugtalan tengerek és a termékeny rónák, kövér legelők, rengeteg erdők terülnek el. És minden: a víz, a rónák, a hegyek, az erdők, a levegő benépesedve élettel; emberekkel és állatokkal! Szegényes falvak szegényes kunyhóikkal és gazdag városok büszke tornyaikkal borítják a tereket. Ez a föld: emberek lakhelye, a hatalmas Isten lábainak számolya, szegényeknek siralomvölgye, kinzató pokla, a gazdagoknak örömhelye és paradicsomkertje!

Ott járok, abban a korban, képzeletben. És látom a romlott római pogány erkölcselenségek sorozatát. Az erőszakos hódításokat. Az emberek ezreinek rabszolgává alázását. A féktelen kicsapongásokat. Császárainak földi Istenné avatását.

Ezt az erkölceiben, megromlott, fölfuvalkodott száz-istent hívő és mégis vajlástalan népet, kiknek nagyjai és dúsgazdag „szabad“ polgárai abban gyönyörködtek örökletes cirkuszi és gladiatori játékaikban — ha folyt az emberi vér, rabszolgáik dühös vadállatok által széttepett, megkinzott testének vére.

II.

Aki benépesítette a földet, ki átviszi a hegyeket, ki kormányozza a szelek járását és a tengerek áramlását, ki fölrakja a csillagokat az égre, ki elindítja a napot az útján, ki az éji vándoroknak a holdat adja utmutatóul, ki életnek és halálnak Ura: a Mindenható és könyörületes Isten megsokalta, az elnyomottak, a szegények nyomorgatását és elhatározta, hogy tanítót küld kö-zéjük, megváltót az Ő egyetlen szent Fiát, hogy megváltsa őket tanításaival és halálával a nyomorgatásoktól.

III.

... És földszítette az eget, a csillagok millióival. És a sok csillag közé ékességül és jeladásul egy nagyobb és fényesebb csillagot tett ki az égre, mely meg-

mutassa a szegény pásztoroknak, a szegények szegényeinek a helyet, hol a megváltó születik. És ahogy fölragyogott a csillag a kicsi betlehem fölött, figyelmesek lettek a pásztorok a jelre: „Az Ur angyala megállt mellettük és az Isten fényessége körülragyogá őket és megfélemlének nagy félelemmel. És mondá nekik az angyal: Ne féljete, mert ime nagy örömet hirdetek nektek, mely léssen minden népnek öröme mert ma született nektek az Üdvözítő, ki az Ur Krisztus, Dávid városában. És ez lesz nektek a jel: „Találtatok egy kisdedet pól-yába takarva és jászolba fektetve. És a menyei sereg sokasága jöve az angyalhoz, dicsérvén és mondván: Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jó akaratu embereknek!“ (Lukács ev. II. 1—19.)

Megszületett az Isten fia! Született miut mi szegénységben és ismeretlenül. És rongyos pól-yába tették, jászolba fektették!

Fején a szegénységnek és a szenvedéseknek koronájával. És a mennyei sokaság szozata hang-zott: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakaratu embernek!“

Szegény pásztoroknak jelenti meg Isten az Ő angyala által a nagy eseményt és békeséget hirdet a jó akaratu embereknek. Isten nyíltan és világosan ki-nyilatkoztatta: csak a jóakaratu embereknek...!

A földön pedig fölkeresik jászolában a legszegényebbek. a a barmaikat őrző pásztorok. Mit jelentsbn ez? Ez a mi megváltónk! mienké, a szegényeké, a gyengéké, az elnyomottaké!

Köszöntsük azért mi a ma emberei is az égi sokaság szozata szerint — Krisztus születésének 1925-ik évfordulóját a szent karácsony ünnepét e szavakkal:

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakaratu embereknek!“

Krajcsics László

Elfeledlek...

Meg kellene átkoznom a percet, amikor én megláttalak Téged, de nem teszem!

Fáj nekem, ha rád emlékezem!

Hogy néha a kósza emlékezet fölidézi azt a nyári estét, mikor kart a karba fonva ketten sétáltunk benn az erdő mélyében: — ránk szakadt a szerelem mánora — egyre jobban, fonódtunk egymásba... Csönd volt... csak a lombok susogása és a szívünk hangos dobogása törte meg a titokzatos csendet...

Oh keserűn — boldog emlékezet!

... És ebben a szent ünnepi csendben hazudoztad, susogtad fülembbe, szeretsz úgy mint senkit e világon... Én azt hittem való, ez nem álom.

(De mit érne már a késő bánat, én csókoztam hazugságos szádat, te kimondtad a „boldogító“ igent. Megkellene átkoznom e percet, de nem teszem!

Elfeledem, némán csendesem.

Óh! már régen csak az emlékezet idézi föl hazug szerelmedet. A sorban nem utolsó vétkeidet, s a többi hazug esküvésedet, a mámortól részeg pillanatot, mikor adtad a legelső csókot, az esküt, mit az oltárnál tettél, amit aztán ledérül megszegettél...

Mindezekért átkozzalak téged? Nem, nem teszem! Elfeledem némán csendesem.

Elfeledlek nagy lélekkel mindent, mindent ami Terád emlékeztet: a boldogságomat, a szerelmemet, a sürű fájdalmat, a ritka örömet, az örök-kiáltó, nagy csalódást benned — és örökre elfeledlek, Téged!

KRAJCSICS LÁSZLÓ.

Brodár i deklícska.

(Národna hvaléka.)

Na ravenzkoj krajini szem brodár jasz, Hito mam na mörszkom brégi dobercsasz Poj, pocšini szi tü doli deklícska, Vuszpati te má mili glász szlavicska.

Ně szem dalecs do nōcsi domō pridem, Szilno pōt mam, müditi sze nemorem. Csi bom trūdna nāidem domā pocšinek, Ár i prinász mīlo szpěva szlavicek.

Prvle mrakne, kako domō priti znās, I po vnōgom kri'zopotji iditi más, Jaj, csi szi ti szká'ze kaksza prikazen! Léknes szi je i v mori te bojazen.

Kri'zopotje i prikazni vsze zděnye, Je, li blōdni lūdi nōro zmislěnye. Ár, ki z-Bōgom hodi, ka szi on boji, Csi szi nyemi takí szmrt i vrág grozí!

Po pūsztni pela pōt do vesznice, Nevarno je iditi vu hípi kmice. Hüdi cslovek szi pred tébe pritepé, Ki ti szilov 'zítek i vsze potepé.

Na ravenzskom je varno gdasté iditi, Od lagoji lūdi nēga tü csüti. Eden právi kincs mam, toga nepūsztim, Csi 'zítek i 'zayim vréd vsze zgü bim.

Csrna megl szi zdigáva po dōli; Mrzla ploha, te znā dojditi napōti Moker de ti 'zivot i gvant do szpice, Namrzne ti na szmrt gingavo szrdce.

Doli ide csarna megl po dōli, Nedojde me mrzla ploha napōfi, I lētasnyi de'zd'z vrēlo krv razhladi, Nyega rosza cēli 'zivot pomladi.

Vsze zaman tak trdo szrdce, vsze zaman, Nemilűjes ti moji bolezní ran; Ah, da nigdár nebi ob'zalıvala, Ka szi moje lűbėzoi nē szlihsala.

Nēzeli nē lēpi brodár, ká vzrok mam, Zaká tvojoj dobroj vōli nepodam? Z-Bōgom zató z-Bōgom- idti je meni. Li tí, ti szi gda—te z-mēne szpōmeni.

KARDOS JÁNOS.

LÁTOMÁS.

Mig álmodoztam a boldogságról, Ő megjelent: jóságos mosollyal Leszállt hozzám, onnand a magasból Pazar fénnel és szép üde, bájjal.

Mint egy égi angyal, szállt le elibém S rózsás kacsói homlokom érinték: „Kelj föl!“ Mondá: s a boldogságtól [égvén, Arcom boritá gyöngyöző veriték.

„Kelj föl!“ Ismétlé: Halk remegő [hangon, Most nem látnak meg kíváncsi szemek.. Tehozzád jöttem bus letört virágom, Mert odafönn jaj, fagyosak a szívek.

... Mert odafönn a magas régiókban Hazugság minden! s a szerelem érdek! Ott, a bájerő a csengő aranyban van, Ott, hire sincs az igaz szerelemnek!

Nos, tehozzád jöttem te szenvedő lélek Bár, szerelmeden kívül semmid sincsen Es mégis, mert tudom, szegény szí- [vednek Fölcsapó lángja értem lobog, értem. Megnyugtadni jöttem háborgó lelked, Légy boldog! Örülj! A tiéd vagyok: Im, én birni vágyom a te szegény szíved Pedig én bús szülők gyermeke vagyok.

Mig ezeket mondá: Áttetsző arcán A gyuló rózsák s a mélységes vonások Tanujelül mint egybe olvadván Hinnem kellett, hogy igaz amit hallok.

Mély sóhaj fakadt keblemből e szókra. Szép királynőm! mondám; én ki [vagyok!? Bár szent előttem minden egyes szava. Ám kegyeihez is szegény hogy jutok!?

Megvetné az osztály amelyhez tartozik, Ha leszállna hozzám, ide a porba, Ám ha hü szívre vágy, óh úgy nem [csalódik! Idelent, keblemben azt meg is találja.

Folytattam volna, de óra ütésre Ébredtem és eltűnt szép látomásom Hisz' nem is volt igaz az ő jelenléte Csak álom volt..., sajnos csalóka álom!

Nagy Kanizsa 1915 IV. 12.

KRAJCSICS LÁSZLÓ,

Karácsonyi ének.

Hólepte mezőkön keresztül cikk-cakozva vonul végig nyár- és akácfa zöld ágával övezett ut . . . a templomjáró ut. Minden fehér; nem látható sehol sem a föld fekete-barnás köpenyege s csak imitt-amott az ut mentén vannak varjak. Köröm fekete tollazatuk szinte visszatetszést keltenek, egy pillanatra úgy rémlik mintha az ördög győzedelmeskedne az ártatlan báránykán, pedig mind ez a csalfa fátum színjátéka . . . A szív érez, de a szem nem lát biztosat.

Alkonyodni kezd, s vele a rémek csoportonként eltűnnek, elnyeli őket az erdő még titkosabb homálya. Így van ez rendjén, mindenki öveihez. Fent a magas égbolton megjelenik a tündöklő pásztor-csillag, bűvös ragyogása egyesül a hólepel fehér vakító színével s vele közösen ölelik a Föld örömei s búbanatát, áldását s ajkát, szerencsét s szerencsétlenségét; minden közös: úgy a szegény ember mint a gazdag mágnás szobájában, — mindenütt Karácsony van . . .

Maga az emberiség is ünnepi köntöst ölt, ünnepelnek, a pásztor-csillag tündöklése a világot belepte. Éjfél tájt hangos a kis ut, száz és száz láb alatt nyikorog a hó, bűnhődik a lepel, mert küzd a valósággal. A hangos templomjárók hatalmas tömegekben vonulnak a templomba, vezeti őket a csillag, a torony lakója.

A harang mélabús hangja szózatként hangzik, örül a halandó és ünnepel a halandó. Ott a templom körül szórakozik a tömeg, a rakétták műcsillagjai ezer és ezer szemet gyönyörködtetnek.

A harang érces hangja végett vet a szórakozásnak, tódul a nép az Isten házába. Az ajkak imára gyúlnak, a szívek az égbe

szállnak. Rövid imát mormolnak mert hívja őket az orgona s mire énekelni kell, már mindenki vár.

Az ünnep ünnepé válik s az ének éneké. Az ember megpuhul, boldogító érzés duzzasztja keblét s a templom harsog: „Menyből az angyal lejött hozzatok pásztorok“ . . . kifejezést talált a szív, éneken ölelkezik a nép, hisz' ma van az Üdvözítő születés napja, a ki a világot megváltotta.

Hazafelé töprenkedem és végtelen örömem egy szóban ta-

lál kifejezést: kulcs. Erős a hitem, hogy e kulcs segítségével felnyithatjuk az ünnep hazáját: a boldogságot, az örömet és a megelégedettséget. Szüntelenül szemem előtt lebeg, hogy ezen kulcsnak mi mindannyian közösen vagyunk a kulcsárjai, csak ily uton juthatunk el az emberiség közös ünnepéhez.

En is ünnepelek s vágyom: siessünk a közös zárhoz s a Karácsony napját ismerjük meg valóban, e nap legyen az emberiség igaz ünnepe.

SZABÓ ELEMÉR.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Nátha orvoslása. Egy kávéskanálnyi kámforspirituszt öntsünk bele egy szűkes edénybe, melyet forró vízzel felig töltünk fel. Az edény szájába aztán állítsunk be egy papírtölcsért, melynek felső részébe egész orunkat beledughassuk. Így aztán szívjuk be 10—15 peccig a meleg kámfor gőzöket s ezt 4—5 óra múlva ismételjük. Ezen eljárásnál rendszeren már a harmadik beszívásra elmúlik a nátha.

Rekedtség és torokfájás ellen igen jó, ha egy pohár forró vízben egy kávéskanálnyi tiszta glicerint keverünk fel és a torkot azzal naponta több ízben gargalizálunk.

Fagyott tagok gyógyítása. Csináltassunk a gyógyszerárban 1 gramm klórmészből és 9 gramm parafinból kenőcsöt és ebből egy kis darabkát dörzsöljünk el a fagyostest-részen, minek jó hatása nem fog elmaradni.

Mennyi sóra van szüksége az állatnak? Háziállatainknak a só adagolása feltétlen szükséges, azért azt ne mulasszuk el, mert sok bajnak elejét vehetjük. Kézből sózva kell naponta: 7—14 gramm, 1 szarvasmarhának 15—25 gr., 1 sertésnek vagy juhnek vagy kecskének pedig 4—6 gramm só. Ha pedig nyalósó gyanánt adjuk állataink elé, akkor évenként 1 lóra 2—5 kilót, 1 szarvasmarhára 5—12, 1 juhra, sertésre vagy kecskére pedig 1 és féltől 3 kg-ig kell számítani.

Mesgyemegállapítás ma. Ma fennálló mesgye kiigazítások lehetsége a következőképpen történhetik. A bizonytalan illetve ismeretlen mesgyét az egyes parcellák között a tulajdonosok maguk közti megállapodás szerint egyetértőleg állapítják meg. Tekintet nélkül a vázrajzra látható karókkal kicövekelik a mesgyét. Ha egymás között nem tudnak megállapodni, forduljanak a községi előjárósághoz. Ezek a községi térkép, hossz-szab idő óta történt használat, illetve tanuk alapján állapítják meg a mesgyét. Ha ebbe a tulajdonosok beleegyeznek, leveretik a mesgyét jelző cövekeket. Mindkét esetben kötelesek a kiigazítást jelenteni a nyilvántartó kataszteri hivatalnak, ki a helyszínén felmért területet a kataszteri térképen bejegyzí, illetve kijavítja. Ezt hivatalból, minden külön költség nélkül tesszik meg. — Ha a mesgyések nem tudnak megegyezni sem egymás között sem a községi előjárósággal, kataszteri mérnökhöz fordulhatnak, ki a hivatalos kataszteri térkép alapján fogja megállapítani a mesgyét. A mérnöknek kapható „Nyilatkozat“-ot mindkét fél aláírja, kiknek személyazonosságát a községi bíró igazolja. Ebben az esetben a felek maguk viselik a költségeket — Ha pedig a felek közül egyik nem akarja elfogadni ezt a mesgyemegállapítást sem, akkor az illető, ki a mesgyét mégis rendbe akarja hozatni, forduljon az illetékes járásbíróhoz, hogy peren kívül állapítsa meg a mesgyét.

Razlicsnosztí.

Déte z ednov okóv. V Hercegovini sze je poródiło edno moskoga szpóla déte, ki szamo edno okó má i tó na szredini csela.

Ministrov mámo v Jugosláviji oszennájszet, medtemi dvanájszet nema nikaksega dela, bole povédano szo vísesnyi. V zádnyem vrémeni sze gucsí, ka bódó minisztersztva na petnájszet reducéráli. Nász bi prav veszelilo csi bi ji petnájszet reducéráli i escse i tem méšno plácsó dáli. Tak bi nej bílő telko vládni kríz, de lo bi v resznicsnom capási teklo, i bi sze nebi szvajúvali za bársonyszke sztóce. — Obednim scsėjo reducéráli uradnistva dvajszeti procent. Tó bi dobro bílő, ali nē tak, kak lajnško leto, gda szo ji petnájszet procentov reducéráli, treszeti procentdv szo ji pa nanóvo nasztavili.

Živienyszka dóba žívi sztvári je pri nisterni etaksa: Rěscs žívé 6 tjédnov, buja 2 mészeca, mūha 3-4 mészeca, matica 1 leto, króta 20 lét, jūnec 25 lét, kony 25-30 lét, strk 35-40 lét, opica 40 lét, küscsar 40 lét, cslovek 40-50 lét, medved 50 lét, kóvrán 80 lét, scsuka (riba) 100 lét, bresztovo drěvo 300-350 lét, akácia 400 lét, hrášt 4-500 lét, búkev 900 lét, lipa 500-1000 lét, borovo drěvo do 1200 lét žívé.

Ka je ópium? Tó je nikaj drógoga nē. kak pa csi maka korine sztěblo notri vrězemo, tecsé vó k mlěki priszpodobna tek csina z-nyé. Tó sze na szunci poszűhseno temnozrjavi, - i tó je ópium. Opium je vracsitelszko dugoványe, ki pod kózo kak injekcia dána vtisa bolezní. Pri grízi pár kaplic notri vzěti z-toga vráštva, je na blěke dobroga nász-haja. Vendar je pa tó mocsen csemér, stero naj niscse neproba jemati v szěbe kak vráštvo brezi vracsitelsz-koga tanácsa, ali recepta. Jesztejo pa lűdje, ki sztalno vživajo ópium, ali opiuma edem telovni tál, morfium, i i té sze zové za opiumiszte ali morfiniszte. Tó je bolezen nisterni lűdi, vendar pa dána nyim dobróta száma szěbe szovrázi, ár je pocsaszoma bár, ali zagvűsno mori, oszmrti.

Lampasa plamen pověksamo lěko tak, ka v lampasa petroleum malo káfě denemo, po sterom nam lampas z vėksov szvetlőcsov gori, kak navádno. Ki tó forszirajo, denejo v pó litra petrolija ednoga lesnyega velikoszt káfě.

Kossuth Lajos pénzzavarban.

Talán kevesen tudják, hogy Arad-megye egy kis községében, a szomorúemlékü Világoson, őrzik a magyar történet egyik legnagyobb és legértékesebb levéltárát, amelynek főincse a híres báró Bohus-féle levél- és okmánytár, amely a 48—49-es magyar szabadsághozmozgalom vezetőinek számos leveleit tartalmazza. A hatalmas anyagu levéltár — amelyet annak idején nagyon elhanyagolt a vármegye — most áll rendezés alatt: Deák Sándor aradi tanár, kitűnő történész, dolgozik a levéltár rendbehozásán és mialatt a rendkívül értékes anyagot lajstromozza értékes relikviákat buvárkodik elő a poros íróasztalokból. Eddig több intim levelet és naplójegyzeteket talált a tudós tanár Görgeitől, Kossuth Lajostól, Tűz Istvántól, Klapka Györgytől, Perczel Móról és a 48-as forradalmi idők vezető nagyjaitól. Amikor Kossuth Lajos pénzzavarral küzdött.

A kormányzó 1837-ben bizony nem élt fényes anyagi viszonyok között, amit tanúsít egy — felfedezett — 1837 január 5 éről Pestről kelezet levele.

A levél hangjából kitűnik, hogy Kossuthnak számos ellensége volt, akik megakadályozták boldogulását. Anyjáról négyezer pengő forint adósság szakadt rá, amelyet magára vállalt és nehéz munka árán össze is hozott — hatszáz forint hiánnyal. Mivel az adósságot sürgősen kellett fizetni, levelet írt báró Bohus Jánosnak, az akkori aradmegyei főispánnak és kölcsön kérte az összeget. A levélben kijelentette, hogy egy éven belül kifizeti a kölcsönvett pénzt. A kölcsön elment, a levél borítékjára a báró sajátkezűleg írta rá: „A pénz elküldetett“. A levél hátán van egy érdekes nyilatkozat, amelyet szintén az egykori főispán jegyzett oda: Kossuth utóbb a haza áldozatja lett és legutóbb a haza Kossuth áldozatja.

Báró Bohusné naplójegyzetei.

Bohusné nagyasszony pontos, rendszerető nő volt, naplót vezetett és ebbe feljegyzett minden történelmi mondatot, adatot és évszámot. Pár kiszakított részt nem lesz érdektelen a közönség elé vinni. Idő: 1849 augusztus 5. A báróné kirandulást rendezett az erdélyi határok felé; a főispán akkor Pesten tartózkodott. Visszafelé a báróné észrevette, hogy a kastély ki van világítva.

Belépett a házba.

A nagyasszony kastélya menekülők védhelye lesz. Augusztus 12-én Kossuth kinevezi Görgeyt diktátornak és lemond állásáról. Görgeyben dolgozott a Kossuth iránti ellenszenv, mert máskülönben nem tette volna a nagyasszonynak a következő nyilatkozatot, amelyet szintén a naplójába jegyzett Bohusné:

Csak este hét órától nevezett ki diktátornak — mondja nekem Görgey, — holott ő már délután kettőkor elmenekült. Nos, ebből az eljárásból ön is elfogulatlan ítéletet alkothat

Kossuthról. Egyszersmind nekem átnyújtotta a levelet e szavak kíséretében: Tessék megtartani, ki tudja, mi történik majd velem? Így nálamnál jobb helyre van eltéve.

Délben megérkezett az orosz csapat Frohlov tábornok, Rödiger vezérkari főnökének vezetésével és Görgey szobájában megegyeztek. A történelmi könyvekkel ellentétben a Bohus-levéltárból kitűnik, hogy fegyverletelteli szerződés nem volt, csak szóbeli megállapodás. Délután két órakor ebédhez ültek, a nagyasszony egyik oldalán Görgey, a másik oldalán Frohlov ült. Az orosz tábornok hűlőtag volt, Görgey viszont szokatlanul beszédese. Szerencsétlen vagyok — mondotta többek között — több dologban. Tegnap is az voltam, mert nem sikerült két gazembert felakasztatni.

Glászi—Hirek.

Vszem nasim postüvanim naprêplacnikom i cstitelom veszeli Bo'zics 'zelêmo.

Red. i opr. M. Krajine.

Proszimo vsze post oglasüvájöcse, da priglászijo nájkészne do 31. dec. vsze anonce i nôvolêtnê vöcsila. O p r a v a.

Proszimo vsze p. prijátele nasega lészta, da priglászijo escse i té meszec szvojo naprêplacsilno volô, ár csi cêlölêtni naprêplacnikov vecsina nepreszégne jezero, lészte szeptávi, ár lasznik nemre prenásati velke zgübe. Naj vszáki prijávi z dopísznov kártov kak najhitrê, i té 50 para lêko od-tégne pri naprêplacsilni. Naprêplacsilno osztáne sztáro.

L a s z t n í k.

— Nôvi gerent. Z dolizahválnosztjov doszedásnyega gereuta g. Dr. Sömena je za gerenta v M. Soboti g. Benko József imenüvani. Gratuliramo!

— Poneszrecsenec zime. Preminöcsi csetrtek sze je — domöidöcs — v M. Soboti pri Ledavszkom möszt Szinici l. z Nemšovci na ledenoj pêskej pöti poskálö i tak neszrecsno szpadno, ka nyemi je gláve csonta pöcsila. Véksa neszrecsa je 'ze preminöla, kriticsno sztánye sze nyemi zbügsalo, tröst, ka osztáne v 'zítöi je 'ze mögöcsen.

— Z-köl je szpadno. Loncsár Anton vért z-Nemcsavci je preminöcsi csetrtek tak neszrecsno szpadno z-szlamo pelajöcsega vozá, ka je teske vdárce döbo, ár je z glavöv na kmeterszki kamen szpadno. Nevároszt je preminöla.

— Nôvi klerikálszki lészte. Z zacsétkom nôvoga leta böde nôvi klerikálszki lészte szhájaó v Dol. Lendavi i tö v vogrszkom jeziki, pod iménom „Nép üjség“. Kak je viditi idemo tüdi i mi Prekmurci mocsno v klerikálszke válove ki nász scsêjó po'zrêti!

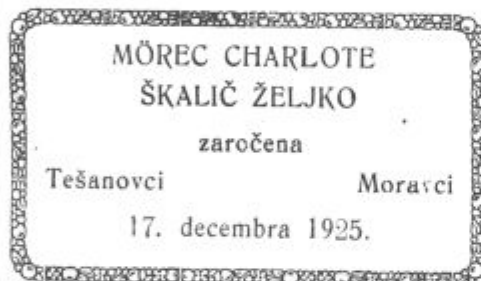
— Slüzbene naznanila. S članom 33. zakona o budžetskih dvanajstinah za mesece, december 1925 in januar — marec 1926 se je razširila veljavnost člana 2., odstavka 1., srbske uredbe o načinu uporebe vseh javnih potov in prometu na njih na celo našo Kraljevino. Tozadevno določilo stopi dne 1. januarja 1926 v veljavo. Člen 33 cit. zakona se glasi. Prvi odstavek čl. 2. Uredbe o načinu uporabljanja vseh javnih potov in prometa na njih z dne 5. avgusta 1912 se razširja z dnem 1. januarja 1926 na celo Kraljevino in se glasi: „Vsak voz, bodisi z živalsko priprego, bodisi z motorno silo, se mora kretati samo po svoji desni polovici pota, pustoč levo polovico prosto za vozove, ki vozijo v nasprotnem pravcu“. Prebivalstvo se na to opozarja z vabilom, da se novih predpisov točno drži, da se preprečijo morebitne nesreče. — Zastopaik velikega župana dvorni svetnik Dr. STARE s. r.

— Slüzbeno naznanilo. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev se razglašá, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, prijaviti te žrebce najpozneje do konca decembra t. l. pri tuk. srezkem poglavarju. Pri prijavi žrebca, ki se lahko izvrši pismo ali ustmeno, se mora obenem navesti: a) ime, priimek, bivališče in občina lastnika žrebca, b) pasmo in rod, starost in barvo, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Za žrebce top-

lokrvnih pasem pod 4 leti in za mrzlokrvne žrebce pod 3 leti se ne bo izdala dopustnica za spuščanje. Svoječasno bo razglašeno kje in kedaj bo pregledovala komisija priglásene žrebce in dajala dopustnice (licenco). Pripominjam, da je razpisani rok do konca decembra 1925 skrajni rok za priglásitev na pozneje došle prijave se ne bo moglo ozirati. Srezki poglavar: LIPOVŠEK, s. r.

Poziv lovskim zakupnikom. Podružnica Slovenskega lovskega društva v Murški Soboti poziva vse zakupnike lovišč v Prekmurju, srezu Ljutomer z Gornjo Radgono in srezu Dolnja Lendava, da priglásijo z dopisnic na gornji naslov do 25. decembra t. l., na katero množino strupa za pokončavanje vran bi isti reflektirali. Opozarja se, da se dobi strup brezplačno in da bo podružnica S. L. D. posebno uničevalce vran za to nagradila. Splošno naziranje, da bi se radi pokoncsavanja teh škodljivcev, pomnožile miši, je popolnoma napačno. Zakupniki ščitite svoja lovišča in pridno polagajte da zmanjšamo število teh škodljivcev, ki je posebno pri nas izvanredno ogromno.

— Jubilarna svečanost. Svečanosti 25.-letnega jubileja društva murkosobočkih evangeličanskih žensk obdržane po programu z dne 15. novembra 10.-ga januarja 1926 predpoldan v evangelijski cerkvi, popoldan v kinoju g. Dittricha, večer pa v hotelu g. Dobrai-ja.

Nb. előfizetőinek és olvasóinak kellemes karácsonyi ünnepeket kíván a „Muravidék“ tulajdonosa és kiadóhivatala.

Mindazon lapunk t. támogatót, kik ujévre hirdettetni óhajtanak, kérjük, hogy hirdetésüket legkésőbb e hó 29.-éig a nyomdában vagy a kiadóhivatalnál, illetve lapunk elárusító helyén leadni sziveskedjenek.

Előfizetési felhívás! Felkérjük mindazokat, kik Prekmurje egyedüli független lapját a jövő évben is előfizetésükkel támogatni akarják, hogy ezen akaratukat a lap kiadójának legkésőbb dec. 31.-ig levelezőlapon tudtul adják. Ezt a levelezőlap árát (50 parát) a későbbi előfizetésből levonhatják. Itt említjük meg, amennyiben a lapra ezernél kevesebb előfizető, jelentkezik a jövő évre, s nem talál Prekmurcekk támogatására előfizetők seregében sem, a lapot beszüntetjük, mert a tulajdonos nem bírja ki azt a nagy veszteséget, mit a lap kíván. Levelezőlapon történő jelentkezések, fél vagy egész évi előfizetőként, alapul vétetnek, azért kérjük a mielőbbi jelentkezést. Előfizetési ár a régi marad. A KIADÓ.

— Uj községi tanács M. Sobotában. A maribori főispán M. Soboti régi községi vezetőségét Dr. Sömen Lajos eddigi gerent lemondásával az ügyek vezetésétől felmentette, s az ügyek vezetésére a következő vezetőséget nevezett ki: gerenté Benko József nagyiparost. tanács tagokká pedig: Antauer J., Lajncsek F., Kosednar I., Dr. Vucsák orvos, Koder A. közjegyző, Dolenc J. adótárnok, Lipics I. munkás (baksa), Cserejavics S., Kolossa J. cipész, Brumen J. kereskedő, I. Meszarics A. Rituper — Jubileumi ünnepségek. A mürska sobotai evangeliikus nöegylet nov. 15.

ére tervezett 25 éves jubileuma a templomi és világi ünnepségekkel az eredeti programmal együtt 1926 évi január hó 10.-én fog megtartatni, délelött az evangeliikus templomban, délután Dittrich ur mozijában és este Dobrai ur szállójában.

— Hallozás. Paller Kálmán nyug. tanító, szőlő és háztulajdonos. Dolnja Lendaván 62 éves korában elhunyt. A megboldogult majdnem 40 évet töltött szakadatlan tanítói minőségben, javarészt Velka Polonán s az alakuláskor ő is nyugdíjba ment. Szorgalmas, becsületes munkása volt mindig a prekmurjei tanügynek, s mint ilyet oriasi részvéttel kísérték barátai és tisztelői utolsó pihenőjére e hó 9.-én a dolnja lendavai temetőbe. — Özvegye sz. Vörös Anna, gyermekei és unokái gyászolják. — Áldás emlékére!

— Vasuti személydíj jan. 1.-től kezdve 10-20 százalékkal le lesz szállítva.

— Állatkereskedelemben beállott a stagnáció, kereskedők tartózkodnak a vételtől, Vadforgalom, ünnepek és dinár már autonyi emelkedése tette.

Štev. 684/25.

RAZGLAS.

Podpisana uprava razpisuje po nalogu Velikega župana mariborske oblasti v Mariboru z dne 9. decembra 1925, L. br. 2497/22 dobavo živil in vseh drugih potrebščin za bolniški zavod za leto 1926 in sicer:

1. Dobavo mesa in drobovine vseh vrst,
2. kruha, samo belega,
3. mleka,
4. moka in mlevskih izdelkov vseh vrst,
5. specarijskega blaga in viktualij,
6. drv, trdih in mehkih.

Popis potrebnih količin navedenega blaga, nadalje obči in posebni pogoji za dobavo blaga se d. b. j. v pisarni navedene uprave.

Ponudbe opremljene s kolekom za 100.— Din se morajo izročiti upravi najpozneje do

7. januarja 1926

v zapečatenem ovitku z zunanjo: „Ponudba za dobavo po razpisu z dne 21. decembra 1925, štev. 684/25 ponudnika N. N.“ V ponudbi je navesti tudi popust na določene ali tržne cene, katera pa ni istovetiti s predpisanimi odtegljaji.

Vsak ponudnik mora položiti kavcijo v višini 10% vrednosti enomesečnega prometa. V slučaju sprejema ponudbe ostane kavcija v shrambi uprave bolnice, kavcije nesprejetih ponudnikov se vrnejo istočasno z obvestilom.

Ponudniki, ki morajo biti jugoslovanski državljani, morajo ostati v besedi najmanj 30 dni po otvoritvi dotočne ponudbe.

UPRAVA JAVNE BOLNICE
v Murški Soboti, dne 21/XII. 1925.

Nôve vinszke lagve

4 falate po 800 litrov odda ali tüdi zamenya za kukorco (1 kg. kukorce za liter lagva)

Lovrenc PEVEC Sv. Tomaž pri Ormoži.

Üyges szakácsnő és kézileány
rögtön felvétetik. Bővebbet Prekmurska Tiskarnában.

KINO

v Murski Soboti.

V SOBOTO dne 26. decembra popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Prodani mladenič

Drama u 7 činova.

U glavni ulozi:
RICHARD BARTHELMMESS.

Der verkaufte junge

V NEDELJO 27. decembra popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

BAKINA MAZA

Komedija u 5 činova

U glavni ulozi:
HARROLD LLOYD

Grossmütterhens Anhängsel.

VSTOPNINA: Gornje lože 12 Din.,
spodnje lože 10 D., in II. prost 5 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Trztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

LJUBLJANA: dec. 24.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	295—
„ „ Zito—Rozs	„	200—
„ „ Ovesz—Zab	„	170—
„ „ Kukorica	„	130—
„ „ Proszo—Köles	„	175—
„ „ Hajdina	„	195—
„ „ Szenó—Széna	„	72-50
„ „ Graj—Bab csres.	„	300—
„ „ zmésan—vegyes bab	„	200—
„ „ Krumpli	„	68—
„ „ Len. sz.—Lenmag	„	500—
„ „ Det. sz.—Lóherm.	„	2000

BENKO: dec. 24.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Biköv. Bika	7-50	8-—	8-50
Telice Üszö	7-—	7-50	8-—
Krave Tehén	2-50	450-—	—
Teoci Borju	—	—	9-25
Szvinýé—Seriés	14-50	15-—	—
Mászt I-a—Zsirl-a.	28-—	35-—	—
Zmócsaj—Vaj	—	—	30-—
Spé—Szalona	—	—	25-—
Belice—Tojás 1 drb.	—	—	2-—

Pénezi — Pénz.

1 Dollár	= D.	56-—
100 Kor. Budapest	= „	0.078
1 Schil. Becs	= „	8-00
1 Kor. Praga	= „	1-66
1 lira	= „	2-26
Zürichben 100 Din	=	9.17 sfrk

Birtok árverés!

KÜHÁR ISTVÁN márkisevci birtokának árverését dec. 28-án d. e. 10 órai kezdettét tartja meg. Árverés helye a korcsmában.

SOKOL priredi silvestrovo večer pri DOBRAJU.

Z-hája vszako nedelo Napreplacilo za fr-
tao leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din. v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za 1 cm: med textom i i jave i poszlano
150 Din reklame 1— mali oglaszi 0-70 Din.
i davdk. Pri vecskrat popuszt.

Rökopiszi, kis ze ne szhránijo i ne vrnejo sze
poslajo:
Reditelszivo i oprávnistvo Morszka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20.
— Postni csekovni racsun broj 12980. —

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
— Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ár
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldön
18. Amerikában 20 Din. Hirdetési ár 1 cm-
ként: szövegközti és nyitór 150, rend-
1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeté-
Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

Szükséges-e Homokta- lajon ugart tartani.

Mezőgazdaságunk elmaradottsá-
gának kiáltó bizonyítéka az a sok
százezer hold homokos föld, a melyet
a gazdák meghagynak ugarnak, abban
a feltevésben, hogy a gyengébben ter-
mő föld az ilyen ugartartás által erő-
höz juthat. Pedig ez nagy tévedés, s
kiszámíthatatlan milliói a nemzeti jöve-
delemnek mennek veszendőbe évenként
csupán azért, mert a gazdák c ökönyö-
sen ragaszkodnak ehhez a rögesz-
méhez.

Egy lángeszű németországi gazda,
Schulz-Lapitz már vagy ötven évvel
ezelőtt rájött az u. n. zöldtrágyázás
hasznára. Ez tudvalevőleg abból áll,
hogy a gazda az ugarnak hagyandó
földet tavasszal felszántja, beveti egy
pillangós virágu növényvel, ezt pedig
összel alászántja. Az így kezelt talajra
a kalászos elvetése előtt kat. holdan-
ként két mm. szuperfoszfátot kell el-
szórni. Amelyik gazda így jár el, azzal
a megnyugvással töltheti el a téli hó-
napokat, hogy jövő évi buzatermésének
sikere érdekében minden lehetőt és
szükségeset megcselekedett.

A növénytermelési kísérleti állom-
ás által zöldtrágyázással végzett ki-
sérletek minden gazdát kellően felvilá-
gosíthatnak és utánzásra buzdíthatnak.
Nyulzapuka zöldtrágyázás után sovány
homoktalajon kat. holdanként 183-257
-393, sőt 1005 kilogrammos termés-
többletet ért el rozssal. Homoki borsó
trágyázással szintén homoktalajon 4
helyen 100-200 kg., három helyen
200-300, két helyen 3-400 kg., két
helyen 4-500 kg. többtermést ért el
kat. holdanként. Más alkalommal nyul-
zapuka-zöldtrágyázás és kat. holdan-
ként 200 kg. káliszuperfoszfát alkalma-
zása mellett 287, 459 sőt 720 kg.
többtermést sikerült elérnie. Kötött ta-
lajon ugyanezt az eredményt érték el
zöldtrágyázással és kat. holdanként
150-200 kg. szuperfoszfát alkalmazása
mellett.

Legfőbb ideje, hogy a földre al-
kalmazott tudományos vívmányokat a
mi gazdánk is a maga szolgálatába
szegődítség. A fekete ugar már nem
a mai világba való, mert erre a rend-
szerre, mint a fenti kísérletek bizonyít-
ják, a termelő elmaradó haszna címén
súlyosan ráfizet.

Tözeges rétek meg- javítása

Sok ezer hold tözedes rét van az
országban, a mely dacára annak hogy
nem vizez, s így a víz lecsapolásának
nincsen helye, mégis annyira savanyu
füféléket terem, hogy azt az állatok
nem is eszik, avagy nagy részben ki-
izékelik. De hát ezen a bajon elég kö-
nyen lehet segíteni, az ilyen tözeges
rétek szénáját elég könnyen meg lehet
javítani. Kétségtelenül beigazolt dolog
az, hogy célszerű és helyesen alkalma-
zott műtrágyafélék nemcsak a rétek
termését javítják meg rendkívülileg, de
a savanyu rétek szénájának minőségé-
re is igen kedvező befolyással vannak,
mert a savanyu fűfélék mennyisége
apad, ellenben az édes füvek és pillan-
gós virágu növények mennyisége foko-
zódik. Számos kísérlet igazolja ezen
állítást, s midőn a kat. holdanként al-
kalmazott 200 kg. szuperfoszfát és 75
kg. kálitrágya 100%-ról 58-40%-ra
apaszította a savanyu füvek mennyiségé-
t, a mivel szemben 41-60%-ra emelte
az előbb teljesen hiányzó édes füvek
és pillangós viráguak mennyiségét, mi-
által teljesen használható szénává vált
az előbb értéktelen savanyu fű.

Vagyis tehát minden egyes he-
lyen a műtrágyázásnak jelentékeny ha-
tása mutatkozott, mindenütt csökkent-
vén a savanyu füvek mennyiségét. A
műtrágyafélék tehát nemcsak fokozzák
a talaj termő képességét és pedig je-
lentékenyen, a mire nézve álljon itt
a végzett kísérletek eredménye, a
mely szerint termelt a rét trágyázat-
lan földjén kat. holdanként 1000 kg.
széna, a 200 kg. szuperfoszfáttal trá-
gyázotton 1400 kg., 200 kg. super-
foszfát és 40 kg. chilivalétrómmal trá-
gyázotton 1780 kg., hanem átlagban
véve is minden réten szaporítja a pil-
langós viráguakat, s különösen az
édes fűféléket, de főleg csökkenti a tö-
zeges réteken a savanyu füveket s
szaporítván az édes füvek meny-
nyiségét.

POZOR

krojači in krojačice!!!

International Cutting Academi

London-Paris-Ljubljana.

Od ministra za trgovinu i obrt
koncesijonirana kroja akademija u
Ljubljani, Stari trg 19. priredjuje na
dan nove godine veliku javnu izložbu
svojih krojeva i radova svojih dosa-
dašnjih učenika.

Na izložbi će izložiti svoje rado-
ve posetioci akademije iz cele države
tako na pr. iz Srbije, Hrvatske, Bosne
Banata i ostalih krajeva.

Prilikom izložbe podeliti će
se dosadanjim posetiocima dip-
lome i svjedočbe, kao i razstav-
ne priznanice.

Da omugučimo i novim interesen-
tima, da do naše izložbe izrade nekoli-
ko krojeva i tako primaju našu pro-
duku u krojenju, otvaramo sa danom

15. decembrom

specialni kurs. Posetioci tog kursa
dobijaju isto tako poduk kot u ostalim
kursevima a imaće priliku, da svoje
radove izloži.

Akademija je izradila i knjigu o
ušteti štofa kod izrade pojedinih ko-
mada odela. Kod svakog odela ušted-
nja na štofu jeste od 40%. Knjige se
mogu dobiti uz cijena od 50 Dinara.
Članovi akademije dobijaju knjige bez-
platno, ujedno sa poukom o štedenju.

Za taj specialan kurs mogu
dobiti oni, koji ne mogu lično u
akademiju i pismenu poduku i to
po načinu dopisne škole.

Sve upute i informacije daje direkcija
akademije:

J. POTOČNIK

u Angliji i Franciji izpitani učitelj kro-
jenja LJUBLJANA Stari trg 19.

LEGUJABB

Párisi és Bécsi kalapmodelok ka-
lapujdonságok nagy választékban
állandóan raktáron. Gyászkalapok
rendelésre 24 ora alatt elkészül-
nek. Mindenemü kalap alakítások
elválaltatnak. Filz kalapok 100
Din.-től, bársony kalapok 160
Din.-től kezdve kaphatok. Ugyan-
ott nagy választék kötények, ha-
risnyák, mindenemü kötöt áru
gyermekek és felnötek részére,
pipere és rövid áru czikek nagy vá-
lasztékban a legolcsobb napi áron.

A. Király

trg. z klobuki, perilom i krátkim blágom
M. SOBOTA (Berger-féle ház).

Szolid Pontos ki-
árak! szolgálás!

Naznanilo.

Z-postüvanyom naznányam,
obcsinsztvi, ka szem vörarszko d
lavnico z 1. decembrom 1925 —
dvorisesi g. Cipot trgovca z plátno
— znovics zacšno. Szentszke, zépi
kak tüdi büdilne vöre sztálno v szki
discsi. Cél mi je, da z fál cénami
z vugodnim obslúzavanyom p. o
csinsztva podpéranye pridobim. Ráz
popravila prevzemem.

P. obcsinsztva podpéranye pr
szim z-postüvanyom:

vörar

Pável Flisza

órás

M. SOBOTA Aleksandrova

értesíti a n. é. közönséget, ho
órasműhelyét dec. 1.-vel, a Cip
rőfösáru kereskedés udvarában ujli
megnyitotta. Órák javítását vállalt
fali-, zseb- és ébresztő órák álland
an raktáron. A cél az, hogy szol
árakkal és pontos kiszolgálással a
é. közönség szíves pártfogását
érdemlje,

Vsáki prázni, nedelo, čet
tek in soboto koncert. Sv
ciganska godba BARANYA.

Minden ünnep- és vasárnap
ugyszintén szombaton és csütö
tökön koncert. Játsszik BARANYA

VELIKA Meolic NAOY
KAVARNA KAVÉH.

Stevan k-Stevani

Stevan: János zima sze pri-
blízava, kak kai sztojite z oblékovi

János: Eh Stevan ka sz
escse od zime premislávate, ven
je tő escse dalecs, mámo sz
csasz za obléko priszkrebi.

Stevan: Ali nevéte V
János, ka je zdej tiszti cajt, gd
szi vsze naküpiti moremo ka
nam na zimo trbé, ár je zda falése

János: Na, na tak je, a
gde szi pa te naj küpimo?

Stevan: Ejnye pa te escs
tő tüdi pitali? Vem pa moret
znati ka Stevan k-Stevani, na
pa k nasim morejo idti küpivat
Jesz szam zadovolen z nasim
Májérom, pa bodem zdej pá t
ső, tő te szolidna firma pa je
dönok nas cslovek.

János: Ja Stevan esi je ze
vász dober, te je za nász tüdi misz
lim, szamo kak je nyegov adress

Stevan: Tő je szabolija
trázovina z gotovo obléko, sto
fami i cájom: MAJER STE
VAN v M. Soboti Radgonszke
ceszta. Tü dobite po fál cén
dobro i trplivo blágo.

János: Hvála Stevan za
tanács. Zbógom!

ODDÁ SZE KRCSMA

za drüge zaposzlenoszti volo z krcsmenim inventálom, i z dvajszeti
plügov zemié (2 logá, 4 trávníkov, 13 orátje i fundus) poszebi ali
navküper. Tüdi sze oddá edem mlatilni masin MÁV. 5 HP na
krugle v MARKISAVCI pri:

KÜHÁR STEVANI

tulajdonát képező jó forgalmu **vendéglő** és husz hold
birtok szabadkézből külön vagy együttesen rögtön **eladó.**

Ugyanitt egy fiatal MÁV 5 HP. golyóscsapágyas cséplőkészlet.